

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: tristoletna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Kako dr. Krek, kako pa mi kmetje.

Klerikalni list »Slovenski Gospodar« piše, da je govoril doktor bogoslovja, mašnik in duhovnik Krek na shodu pri Sv. Jožefu v Celju med drugim to - le:

»Vsak pravi član Kmečke zveze si mora vsak večer izprašati vest: »Ali sem danes primerno zaničeval liberalce in štajercijance?«

Tako doktor Krek.

Sveto pismo pravi tako:

V evangeliju sv. Janeza v 13. poglavju 34—35: »Novo zapoved vam dajem, da se ljubite med seboj; kakor sem vas jaz (Kristus) ljubil, da se tudi vi ljubite med seboj. V tem vas bodo spoznali vsi, da ste moji učenci, če boste imeli ljubezen drug do drugega . . .« In v listu apostola Pavla do Galačanov, 5. pogl., stoji (verz 14): »Kajti vsa postava se izpolnjuje v eni besedi, v tem-le: »Ljubi bližnjega svojega kakor samega sebe.« (Verz 19—21): »Očitna so pa dela mesena kakor . . . sovraštva, prepiri, zavisti, maščevanja, sva-je, razprtija . . ., za kar vam naprej pravim, da tisti, kateri to delajo, kraljestva božjega ne bodo podedovali.«

Izbirati imamo med Krekom in Kristusom. Z obema ni mogoče soglašati obenem, ker trdita nekaj ravno nasprotnega.

Velikonočni prazniki so tu; prazniki vstajenja: ali pustimo vstati v svojem srečnem Krekovim naukom o političnem tolovajstvu, ali Jezusovemu socialnemu nauku o ljubezni do bližnjega?

Kdor še ni obolen na bolezn, ki se imenuje politični delirium tremens, pač ne bo dolgo premišljal, kaj si ima izbrati.

Doktorja Kreka pomilovati, njegove nauke odkloniti, Kristusov nauk pa izvrševati, to bodi velikonočni odgovor nas neodvisnih kmetov na zaslepljenost naših klerikalnih nasprotnikov.

Krvava zmota.

Ogromna večina klerikalnih ljudi živi dandanes v krvavi zmoti, da so — kristjani. V resnici namreč niso nič drugega, kot sužnji višje duhovščine in tistih, ki zlorabljajo vero v svoje umazane namene, tistih, ki rabijo vero kot vrv, s katero vežejo roke ljudem, ki hrepene po pravi veri. Pravi kristjan se pa v resnici nikoli ne bo dal od takšnih ljudi zapeljati v politične boje, posebno ne v boje ljudi, kateri kriče, da branijo — boga, v resnici pa le sejejo jezo in sovraštvo. Kaj ni strahovito žaljenje vsegamogočnega boga, če neznamenit človek sploh trdi, da mora on, črv, braniti Njega, ki je brezkončen in vsegamogočen, in to braniti z lažjo, sovraštvom in nasiljem.

Kako prav je povedal duhovnik La mennais (Lamne), ko je dejal:

»Nikar verjeti ljudem, ki se postavljajo med vas in med boga, da bi vam ga s svojo senco zakrili. Takšni ljudje imajo samo zlobne namene. Ker le od boga samega izhaja moč, ki daje svobodo, le od boga samega ljubezen, kri združuje . . .«

Če bi šlo klerikalcem res za vero, bi ne sejali med nas samega greha, bi ne hujskali, ne zmerjali, ne širili sovraštva, temveč bi se po celi Avstriji postavili na stran revnega ljudstva proti pijavkam, posebno proti velekatoliškemu plemstvu, ki najslabše plačuje svoje delavce. Dokler bodo v cerkvi mogoče take stvari, kot so sedaj, da bodo Kristusovi nasledniki in oznanjevalci njegovih naukov, škofje in nadškofje — milijonarji, dočim ljudstvo skoro gladu umira, toliko časa klerikalcem ne moremo verjeti, da mislijo s krščanstvom resno.

Vera v Kristusa ni v nevarnosti, saj je Kristus rekel, da njegove cerkve peklen-ska vrata ne premagajo. Pač pa je v nevarnosti oblastnost mogotcev, ker bližajo se časi, ko zavlada na zemlji pravica, da bo tudi revež po svojih pravicah enak bogatinu. Zato ti mogotci: plemenitaši in visoka duhovščina, ženejo svoje hlapce in sužnje: nižjo duhovščino, v boj za svoje gospodstvo in vpijejo, da gre za — ve-

ro . . . Zato se pri volitvah toliko govori o veri.

Toda, kmetje, roko na srce in povejte, ali ni res, da je tam, kamor pride klerikalizem, veliko huje, kot je bilo, predno se je začel ta »boj za vero«? Ali ne vladajo po takih vaseh: prepiri, sovraštvo, maščevanje — tako, da ni niti sledu več o krščanskem življenju?

Toda, ljudstvo že izpregleduje. Ljudstvo po teh, od »liberalizma« okuženih krajih se že ravna po Kristusovi besedi: »Po njih delih jih boste spoznali.« Ljudstvo spoznava, da vse to hujskanje, sovraštvo in jeza ni »versko življenje«, čeprav tako življenje duhovščina zahteva, uvaja in sama izvaja v »imenu vere«. Ljudstvo vidi, da imajo najhujše sovražnike med klerikalci tisti ljudje, ki bi najraje živeli po Kristusovih naukih, ki bi radi mirno opravljali stare verske dolžnosti, mesto od duhovščine vpeljanih političnih dolžnosti, ki bi radi v miru živeli s svojimi sosedi po Kristusovi besedi: »Ljubite se med seboj,« ne pa po novodobnih duhovniških besedah: »Sovražite in tožujte se med seboj!« Ljudstvo uvideva vedno bolj, da je živelo v krvavi zmoti, ko je zamenjalo napake duhovnikov kot ljudi in politikov, za Kristusov nauk o ljubezni, ko se je puščalo zapeljati od teh napak, živelo po duhovniških političnih besedah, namesto po Kristusovem vzgledu.

In to spoznanje, to primerjanje duhovniških besed z vzgledom Kristusovega življenja, je ona stvar, ki je za klerikalizem najnevarnejša.

Ljudstvo pravi duhovnikom: Na besede ne damo nič več; če hočete svojo vero dokazati, jo dokažite s svojim življenjem.

Po vašem življenju bomo sodili, duhovni gospodje, kakšna vera je vaša!

Razširjajte od hiše do hiše „Slov. Dom“.

Lahi in Turek ne moreta z vojno nikamor. Lah nima velblodov za pohode čez puščavo, Turek pa nič ladij, da bi mogel s Turškega v Tripolis. Ker ni nič poročil iz vojne, priobčujemo danes dve sliki: Leva kaže tabor težkega laškega topništva v

palmovem gaju. Na desni pa vidimo star turški »kanon«, ki so ga zaplenili Lah v trdnjavi Moče. Primera obeh slik nam lepo kaže velikanski napredek kristjanskih Lahov v morilnih pripravah nasproti krivoverskemu Turku.

Velikanski snežni »pust«, ki so ga naredili na Češkem, ko se je vršilo letošnje zimno tekmovalstvo smučarjev v Jilemnici. Kar se je smatralo svoje čase za otročje, to nam kaže higijena dandanes za neobhodno potreben predpogoj za zdravje: vesela zabava in krepko gibanje zunaj na svežem zraku, posebno po zimi, ko se stanovanja ne more tako zračiti.

Razgled po svetu

Delavski štrajki.

V Avstriji so se delavci vrnili na delo. Na Angleškem še vedno vztrajajo, ker imajo velike zaklade za stavko.

Razmere na Hrvaškem.

Na Hrvaškem so dobili za celo deželo gerenta, ki mu pravijo kraljevski komisar. Ustava je odpravljena. Politični shodi

so prepovedani. Smejo se vršiti samo nepolitični zaupni sestanki v zaprtih prostorih. — Madžari bi namreč radi dražili Hrvate, da bi se uprli, potem bi se pozabilo na madžarske razmere. Že za časa Kvaternikove vstaje v Liki je bil enak položaj: Madžari so se bali, da bi se cesar opiral bolj na Hrvate, kot na nje, pa so se dali nekateri Hrvatje zapeljati v vstajo, reklo se je: Hrvatje se upirajo, z njimi ni nič, mora se jih pritiskati k tlom. Rečeno, storjeno. Upamo, da se tokrat madžarski računi ne posrečijo.

Javna knjižnica mesta Prage

je izposodila letos meseca januarja 11.149 čitateljem 22.935 knjig. V njeni glavni čitalnici in šestih podružnicah je bilo pa isti mesec 17.160 čitateljev.

Slovenija

s Lampetova elektrika. V nedeljo so dogotovili na Gorenjskem 800 m dolg predor za deželno centralo. Lampeta je najbolj slavil glavni inženir podjetja, ki je to delo izvršilo. Podjetje je dobilo to **deželno delo od klerikalcev brez razpisa**. Lampe si misli: »Čemu razpis, ko je tu razsip.« Gre tako le za deželni denar, ne pa za denar kaplana Lampeta.

s Ali ste že vi odstopili od politike? Te dni je prišel k župniku Petriču pri Sv. Petru po poslu mož, ki je vsled hujskajoče duhovniške politike izstopil iz katoliške cerkve te postal brez konfesije. Župnik je imel podpisati neko listino. Ko je v tej listini čital pod rubriko »veroizpoved« opazko »brez konfesije«, se je na dotičnika obrnil z vprašanjem: »No, kdaj pa boste zopet k nam pristopili?« »Ali ste že vi odstopili od politike?« je bil prompten odgovor na župnikovo vprašanje. Petriču se je neznansko pobesil nos, molče je segel po pero ter podpisal listino.

s »Domoljub za Veliko noč.« »Domoljub« je zapisal v velikonočni številki te besede: »Gorje tistim, kaferi so že izgubili smisel za pravico, gorje tistim, kateri zaupajo samo v svojo moč! Velikokrat se zdi zlasti v politiki, da je moč nad pravico. Poteptana, pozabljena, zaničevana leži pravica na tleh. Surova, brezobzirna moč gospoduje.« — Kaj naj rečemo k temu? Star farovski nauk: »ne glej naših dejanj, temveč poslušaj naše besede.« — Zavija oči kvišku, lepo govori, pa drugače dela. »Domoljub« bi bil moral končati stavek tako — brezobzirna moč gospoduje, kjer ima odločilno besedo rimski klerikalizem.

s Klerikalen župan obsojen radi volilnih sleparij. Črnomaljski župan Ivan Marija Skubice, o katerem smo poročali, da ga je glavarstvo odstavilo od županstva, je bil v četrtek, dne 4. aprila pred okrožnim sodiščem v Novem mestu radi volilnih sleparij obsojen na 14 dni zapore. Klerikalna odbornika Švajger in Kambič sta pa dobila vsak po 8 dni. — Lepi Kristusovi »soldatje«.

s Podrobno delo. Kak vpliv ima čitanje v naprednem zmislu pisanih listov, nam svedoči naslednje poslano pismo z dežele v izvirniku: »Podpisani prejel sem od vašega cenj. društva več prečitanih »Narodov« in »Slov. Domov«, za kar si štejem v prijetno dolžnost, se vam zahvaliti, in prosim pri tem najvljudneje, naj se mi blagovoli dopošiljati »Slov. Dom«, ker je tukajšnje napredno in izobraževalno društvo že itak naročeno na »Slovenski Narod«. Dokaz koristi tudi prečitanih listov naj vam svedoči ta okolnost, da smo pri letošnjih občinskih volitvah zmagali naprednjaki na celi črti, namreč tako, da nimajo klerikalci niti enega odbornika! Z odličnim spoštovanjem itd. N. N. v Vipavski dolini.«

s Najpriljubljenejša pijača reveža in bogatina je postala tekom časa brezdvomno kava. Kakor je pa vsaka stvar lahko dobra ali pa slaba, tako tudi vsaka kava ni dobra. Eua nima pravega okusa, druga nima pravega vonja, tretja nima prave barve. Najzanesljiveje se napravi dobra kava, ki ima izboren okus, prijeten vonj in lepo barvo, s pomočjo Kolinske kavne primesi. Kava, ki ji je pridejana Kolinska kavna primes, je izvrstna pijača, ki jo vsak rad pije. Kolinska kavna primes ima pa tudi to dobro lastnost, da je pristno domače blago in tudi iz tega vzroka zasluži prav toplo priporočilo. Vsaka slovenska gospodinja, ki hoče imeti pri hiši izboren in obenem pristno domač kavni prideatek, kupuje samo Kolinsko kavno primes.

s Posnemanja vredno. Tovarna Golob in Volk, ki izdeluje razna čistila za kovine itd., je izročila Ciril - Metodovi družbi 325 kron kot del skupička za blago, katero prodaja naši šolski družbi v korist. Priporočajmo povsod to čistilo za kovine in mast za usnje, ker podpiramo s tem nakupovanjem slovensko šolstvo.

o Ljubljanska okolica o

Lj Št. Vid na Ljubljano. Zopet sama neskončna čistost in pravičnost župana Klanfarja. Pred par leti je bila iz Vižmarjev Jančeva hči Marija v deželni bolnici in s tem je naraslo precej stroškov, katere bi moral po zakonu nje oče poravnati, ker ima veliko premoženje. Kajti znano je, da ima Janč precej »grunta«, da je mizarški mojster, da ima prodajo moke in prodajo špecerijskega blaga, z eno besedo, on je bil v stanu za svojo hčer narasle bolniške oskrbne stroške v deželni bolnici sam plačati. Ker pa Janč ob vsaki občinski volitvi s tako silo agitira za Klanfarja, in ker je tedaj Zabret Klanfarjev pristaš, mu je pa Klanfar z ubožnim listom pomagal, da je dežela prevzela na sebe okrog 120 kron bolniške oskrbnine. Vidite, tako si Šentvidci podajajo roke. V »Domoljubu« je znani posvečeni dopisnik Klanfarja že večkrat pral, zato se nam pa nehoti vsiljuje vprašanje na čast. gosp. župnika Zabreta kot katoliškega duhovnika, ali je to Klanfarjevo dejanje pred Bogom in pred državnimi zakoni v redu? Ali ni to dejanje zloraba občinskega urada in prelomitve, po občinskem redu storjene »županove obljube«, v kateri je Klanfar pred okrajnim glavarjem na mesto prisega na Bogavsegamogočnega, na svojo čast in poštenje obljubil, da bode zvesto in po vesti na vse strani izpolnjeval dolžnosti domačega in izročnega področja naložene po občinskem zakonu z dne 17. februarja 1866., ter skrbel, da se izkaže zakonom spoštovanje in pokornost. Ali je mogoče, da tak-le župan skrbi, da se zakonom izkazuje spoštovanje in pokornost, ker jih sam zlorablja. Da se deželni blagajni ta storjena škoda poravnata in da se župana Belca, po domače Klanfarja, odstavi ter primerno kaznuje, pozivljamo v to pristojno bolast.

Lj Dol pri Ljubljani. Kakor že znano, so naši nasprotniki vložili pritožbo zoper občinsko volitev, ki se je vršila dne 6. februarja t. l. Kričali so, da bo volitev razveljavljena, s tem so se nekoliko tolažili in svoje ljudi malo potegnili. C. kr. deželna vlada je njih pritožbo enostavno zavrnila s pripombo, da nima proti volitvam najmanjšega povoda, da bi jih razveljavila. Sedaj imajo naši kolovodje zopet eno blamažo več. V ponedeljek 1. t. m. je bil zopet v četrtič enoglasno za župana izvoljen velezaslužni in delavni mož **Fran Šimenc**, posestnik v Dolu. Naše veselje je temvečje, če že ne iz strankinega stališča, pač pa iz gmočnega, da smo zopet obvarovani bremen, ki so se hotela naložiti na našo občino.

Lj Preserje. Prostovoljno gasilno društvo v Podpeči pri Preserju je 31. marca priredilo vajo. Ko so se odstranili gasilci iz vasi, so v tem času za vasjo na travniku pasle živino pastirice in zakurile. Po nesreči pride k njim pet in polletna hčerka

gosp. Sveteta, načelnika gasilnega društva. Približala se je ognju, vname se ji obleka in ker je bil močan veter, je bila deklica takoj vsa v plamenu. Pastirice so sicer takoj pogasile obleko, a vendar je deklica dobila take opekline, zlasti po spodnjem delu telesa, da je moral otrokov oče jo takoj peljati v deželno bolnico. Deklica je drugi dan v bolnici umrla. Naše sočutje!

Lj Od Sv. Helene. Čujte, pri nas bodo imeli čuki letos novo zastavo, ki bode stala, kakor se govori, 1000 kron. O ti ubogi kmet, kako si še ti nezaveden, da za tako stvar daješ svoj trdo zaslužen denar. Doma imaš mogoče slabo oblečene otroke in jamraš, da nimaš za sol. Da se pri nas, akoravno smo blizu mesta, ljudem pamet tako počasi razvija, kriv je temu le Selčov Janez. Toda prišla bode ura, ko bodo ljudje kleli, namreč spoznali bodo, da je vsega sovraštva in jeze vzrok edino le njih vodja Rihtaršič. — Ti si zelo lep in vzoren dušni pastir, ki trosiš sovraštvo med nevedno ljudstvo. Kristus je rekel: **Ljubite se med seboj!** Ti pa si naredil pri nas že toliko sovraštva in jeze!! Mi pa pravimo, da naj on ostane pri svojem delu, nikar naj ne posega čez svoj delokrog, politiko pa naj pusti pri miru, kajti to ni njegova stvar. Vera pri politiki nima prav nič opravka, to si vbite v glavo, nevedni ljudje, enkrat za vselej!

Belokranjske novice

bk Iz Metlike nam pišejo: Slava župana Jutraša, odpadnika napredne stranke je minula. Več mu je bil kaplanček, hadži Natlačen Peter, kakor volja skoro vseh metliških prebivalcev. Konstituiranje odbora, ki se je zavlačevalo po krivdi brezvernega župana in njegovih kompanjonov cele tri mesece, se je vršilo dne 1. aprila prav mirno in dostojno v prisotnosti okrajnega komisarja F. Ogrina. Soglasno je bil izvoljen za župana tukajšnji vrli zdravnik gospod dr. Rudolf Weibl, za njegovega namestnika pa trgovec Milan Guštin. Za svetovalce so bili izbrani: posestnik Josip Fleischmann, Otmar Šturm, lekarnar Milan Wach, trgovec Karel Govance, posestnik Josip Grbec st. in trgovec Ivan Golja. Drugi odborniki so: Janez Brodarič, nadučitelj; Valentin Burnik, Emanuel Fux ml., Fr. Furlan, Franc Gabrijan, Jakob Ivanetič, Ivan Jerina, Josip Hrehorič, Ivan Jaklič, Kopinič Julij, Kremesec France, Ivan Mežnaršič, Anton Pakar, Makso Požek, Anton Trček, Leopold Weiss. — Novi občinski odbor se bo brezdvomno zavedal svojih dolžnosti in deloval v korist in procvit občine.

bk Posledice volitev. Čez 40 kazenskih slučajev se obravnava pri metliškem in črnomaljskem sodišču, kó so vedno poštenei klerikalci na prav nepošten način agitirali

zoper Mazelleta. Zapeljani klerikalni kmetje se imajo pač zahvaliti svojim voditeljem Jareu in Zajcu katera imata pod svojo imuniteto pravico lagati in obrekovati nevedni kmetje se pa vsedajo na te limanice.

bk Iz Podzemlja. Odgovor na pridigo na praznik Marije Device v podzemeljski farni cerkvi sv. Martina od tukajšnjega kaplančka Pavla Bitnarja nem. vit. reda. Pavle, kaj se repenčiš na prižnici? Tvoji možgani niso v redu, kje si pa to staknil? Namesto božje besede in sv. evangelija nas pa zmerjaš z grdimi imeni. Ali ni zapisano v berilu sv. Izaija preroka v 7 pogl. od 10 do 15 vrste: »Tiste dni je govoril gospod Ahacu, rekoč: prosi si znamenje od Gospoda svojega Boga ali od zdolaj iz globočine, ali od zgoraj iz visočine,« in rekel je Ahac: »Ne bom prosil, ne bom skušal.« In Izaija je rekel: »Poslušaj hišo Davidovo« i. t. d., to je bil list. Sv. Evangelij sv. Lukeža v 1 poglavju od 26 do 38 vrste pa: Tisti čas je bil angel Gabrijel od Boga poslan v mesto Galileje, ki mu je ime Nazaret, k Devici, zaročeni z možem, ki mu je ime Jožef iz hiše Davidove. Devici je bilo ime Marija, in angel je prišel k nji in ji rekel: Češćena, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med ženami i. t. d. To so čorej besede, katere imate ljudem razlagati po nauku sv. katoliške cerkve, kakor dober delavec v vinogradu Gospodovem, ter kakor dober pastir skrbeti za zdravo pašo. Vaš poklic je: **ljubezen, do vsih enaka, ne pa psovke.** Kristus ni tako delal; vi ste podobni judovskim farjem ob času Jezusovega bivanja na tej revni zemlji. — Pavle, ni še dolgo, ko si z prižnice vpil na verno ljudstvo, da bi Jezusa iz tabernakeljna prodali. Le brez brige spi, nihče ga ne bo prodal prej ko farji in dandanes bi bil za male vinarje prodan in bi ga bolj mučili, ko so ga čifuti pred 1890 leti. Škarjot je bil še ponosen, da je skupil 30 srebrnikov zanj, ali zdaj bi šel za vsak denar, in od koga je to odvisno, to sami veste. Največji faloti, največji bogotajci, kateri se takorekoč še **prekrižati ne znajo**, da le v cerkev pridejo, in nimajo v roki ne rožnega venca, ne molitvene knjige, samo zijala prodajajo, pa lahko delajo kar hočejo. Kaj se hoče, samo da malo zatuli na vaš rog, pa je dober ud človeške družbe, ako bi prav žive ljudi žrl; vse mu je dovoljeno. Ako pa človek ni vašega kalibra, pa naj še toliko dobrot napravi, je vse bob v steno. Sam Bog ima veselje nad vami. Vaš poklic je oznanjevati besedo božjo, v ljubezni in med narodom živeti. Bodite **krotki in iz srca ponižni, potem vas bodo poznali, da ste moji učenci.** Tako je Kristus učil! Deni, Pavle, svojo roko na sree, ali se nisi s tem Bogu samemu zameril? Namesto ljubezni **seješ sovraštvo** med ubogo ljudstvo, ali misliš, Pavle, da si kak turški paša, da se bomo tebe bali? Ali nam boš ti naše pravice kratil, ali nismo mi tudi državljani, ali nismo davkoplačevalci,

da bi morali vsi po tvojem receptu voliti, to ne bo šlo, le dobro si zapomni, ako se prav na glavo postaviš. Pavle, ti si še platno prodajal, ko smo mi že svet skusili, in nič nam nisi preskrbel, in te tudi nič ne prosimo, kot samo to, da ne vtikaj tistega svojega suhega nosa v naše kmetiške stvari, mi smo od tebe neodvisni, samostojni in svobodomiselní kmetje. Belokranjski farovski podrepaniki pa nočemo biti, to si zapomni! Že pomnimo **pet župnikov in čez 25 kaplanov**, ali take zgage, tako zagrizene, še ni bilo. Ko bi bila, Pavle, tvoja mati vedela, kako slab kaplanček da boš, škoda da te je gojila. Saj nisi za drugo, kakor za prepír in zdražbo. Pravijo ljudje, da po vasi hodiš in zdražbo seješ. Da se psi nad tabo koljejo. Koliko imaš zdaj darila, ko vedno ljudi napadaš zaradi volitve? Ali mar volitve niso **proste**? Vedi, da imamo dostojno mesto, kamor se bomo pritožili. Pavle, na stekleno streho ne lučaj kamenja! Kjer je maslo na glavi, ne hodi po solcu. Ko bi Kristus prišel danes v cerkve, kaj bi z vami počel? Tačas je vzel vrv v roke, s katero je bil opasan, in je Jude tolkel z njo, češ, to je hiša molitve, a vi ste jo naredili jamo razbojnikov. Zdaj ne bi zadostovala; tudi pasji bič ne bi bil dovolj. Zdaj bi bilo treba debela drevesa, kakor jih imamo za krampe in lopate nasaditi ali take ročnike, da bi jih z njimi namahal. Po župniščih ustanovljate hranilnice in posojilnice, delate li to brez kmečkega premoženja? **Ne!** Ali se kmet vtika v vaše cerkvene obrede? **Ne!** Kdo plača več davka, kaplan ali kmet? Kdo da vojaka? Kaplan ali kmet? Zakaj pa je kmet zadržan pri volitvi, ko mu je sam presvitli vladar Nj. Vel. cesar Frane Jožef leta 1848, dal, da si naj sam vlada? Do sedaj smo bili mirne ovčice, ali od zdaj naprej bomo pa samostojni državljani, in kdo je tega kriv? Vi sami! Veter sejete, boste vihar želi. Želimo, da se v kratkem poboljšate, ako ne, bomo druge strune napeli in vam drugače gosti začeli. — **Gradiva dovolj za dve leti.** — **Belokranjski kmet.**

bk Na kak nezaslišano nesramen način so katoliški nunci agitirali proti Mazelletu, se vidi iz naslednjega: V Lokvici je delal proti Mazelletu neki kaplan Natlačen, ker je pa uvidel, da pri možeh nič ne opravi, spravil se je na ženske ter jih rotíl, da naj vplivajo na svoje može, da volijo Dermastijo, ker, ako bo Mazelle izvoljen, bo imel vsak moški po tri ženske, kakor na Turškem, in mesto, da bi se gradila belokranjska železnica, bodo vsi tisti inženirji in delavci, ki stanujejo na Mazelletovem gradu, cerkve podirali. Pridobil je na ta način skoraj vse ženske, samo ena se mu je možko odrezala: »Gospod, jaz poznam Mazelleta in vem kako rad ima svojo ženo in svoje tri otroke, in ne bo sedaj kar naenkrat tri žene pri sebi imel. Tudi cerkve ne bo dal podirati, saj ima sam na svojem gradu cerkev in jaz sem že bila tam pri maši.« Dobil je radi gornjega kaplanovega

obrekovanja Mazelle samo 9, mesto 25, Dermastija pa 39, mesto 23 glasov. Tudi v Suhorju so klerikalei prigoljufali čez 40 glasov. V tej vasi popisaval je glasovnice večini volilem neki mežnar, in ker so kmetje zahtevali, da naj napiše Mezelletovo ime, jim je on to tudi pritrdil, napisal pa je Dermastijo. Ko je potem proti 10. uri prišel naš zaupnik — žalibog prepoznano — odkuril jo je takoj mežnarček, pojasnil pa je volilem, da niso volili Mazelleta, temveč Dermastijo, in so vsi ogorčeni nad tako goljufijo vsiklikali: Mi ne maramo Dalmacijo, ovog Laha iz Ljubljane itd. — Vidi se iz tega, da niti za ime kandidatovo niso vedeli — »mi hočemo našega rojaka Mazelleta, koji pozna naše potrebe« — toda kaj je vse to pomagalo, ko so večinoma vsi volilei že glasovnice oddali, kar se je še dalo rešiti, rešil je naš zaupnik. Torej na tak ali podoben način je velesijajno zmagal klerikalni »Dremacija, Mastin, Dalmacija, onaj Ljubljčan, onaj Lah iz Ljubljane«, kakor so ga volilei pač imenovali. **Tako je ljudska volja odločila!**

bk Griblje. Ponosen na naše selo, katero je postalo vsled zadnje deželnozborske volitve centrum političnih naskokov, od strani slavnih »Domoljubarjev«, »Slovenčarjev« in črnih agitatorjev. Če pogledamo našega soseda župnika Šašel na, se nam skoraj čudno zdi, da je ta mož tako daleč padel, in se upa svojega **stanovskega tovariša župnika Rométa po »Domoljubu« črniti**, samo da sebe lepega dela in da ne bi prišel v nemilost; pfuj, lastna hvala! Šašel, ni več daleč, in ti ne bode dalo mnogo dela, prešteti tvoje hlače v lastni fari. Dani se, pravi Ribčan, in ta svít je tisto milo solnce, ki bode sijalo ne samo po podzemeljski fari, temveč po celi kranjski deželi. Gospodje, se bodele pač morali privaditi razmeram časa, ko bode odločeval kmet kot steber države in ne vi, od nas plačani delavci. Bič, ki ste si ga prisvojili, je naš, danes vihtite vi z njim po naših plečih, mi ga bomo pa porabili vam samo v strah v toliko, da bomo rekli: »čevljar ostani pri svojem kopitu!«, podučuj božjo besedo in pusti kmeta na svojem polju, katerega kot stvarnika spoštuj in ne zametaj. Bog je stvarnik neba in zemlje, kmet pa stvarnik tistega kruha, od katerega vse živi, ali razumeš Šašel in drugi. To je naše geslo in naša začrtana pot. Slišali smo tudi, da je »Slovenec« napadel našega vrlega župana Željkota. Bodi vam povedano samo toliko, da je Željko kmet, in kot tak značajan in pošten mož, da zna pa s svojo glavo misliti, o tem je gosp. »profesor« Jarc najbolj prepričan, kateri je slišal iz kmečkih ust besede, ki so ga kot parlamentarca spravile v koš, s temi besedami je naš Željko pač jasno dokazal, koliko on do vašega zaupništva drži. — **Na svidenje spomladi leta 1914.**

bk Podrobnosti izza časa zadnje volitve. Prijatelj našega lista nam piše iz Bele Krajine: Naravnost čudim se, da je

pri zadnji nadomestni deželnozborski volitvi v Beli Krajini dobil napredni kandidat Mazelle ogromno število 1113 glasov. Čudim se, ker sem imel vpogled v naravnost divjo, najgnusnejših sredstev se poslužujočo klerikalno agitacijo. Da podam samo nekaj slik iz te volilne borbe! Znano je, da je posegel v volilno borbo tudi deželni glavar dr. Šusteršič, ki bi kot vladni zaupnik v vodstvu deželnih poslov pač moral ostati visoko vzvišen nad dnevnimi političnimi boji. Toda deželni glavar ni nastopal samo kot govornik na klerikalnih shodih, marveč se je celo ponižal na stopnjo političnega agitatorja najnižje vrste. Kot tak je hodil po hišah ter nagovarjal ženske, naj vplivajo na svoje može, da bodo volili Dermastijo, sicer bo imel vsak moški po dve ženi, ako bo zmagal Mazelle. Na Vinici je dr. Šusteršič podkupil Jureta Šterka s tem, da mu je obljubil, da bo dobival iz deželne blagajne 5000 K podpore za avtomobil, ki bo vozil z bodoče železniške postaje v Črnomlju na Vinico. Da ostali klerikalni veljaki niso zaostajali za svojim mojstrom, se razume samo ob sebi. Lampe, Jarc in Lončarič so se pehali po kraih, kjer ima steči belokranjska železnica, ter pridobivali ljudi za Dermastijo z grožnjami, da ne dobi nihče niti vinarja zaslužka pri zgradbi železnice, kdor bo volil Mazelleta. Najgnusnejše komedije pa je vganjal kaplan Peter Natlačen iz Metlike. Kakor cirkuški klovn je hodil po občinah Drašiči in Božjakovo ter se jokaje drl na ves glas: »Kristjani, na pomoč, drage krščanske žene, pomagajte, izgubljeni smo, sveta vera je prodana; cerkev nam bodo porušili, rešite nas!« S kaplanom na čelu je pijana druhal hodila od hiše do hiše ter vplivala zlasti na ženske, češ, vera je v nevarnosti. S tako »agitacijo« so Mazelletu odjedli nad sto glasov. V vasi Grabrovcu je kaplan Natlačen iztrgal gostilničarju Petriču glasovnico, glasečo se na Mazelletovo ime, iz rok, ter jo raztrgal, ker se Petrič ni dal pregovoriti da bi glasovnico prepisal z imenom klerikalnega kandidata Dermastije. — Na ta način je v Beli Krajini »zmagala svobodna ljudska volja!« Če je še v veljavi zakon v varstvo volilne svobode, bi moralo radi opisanih dogodkov državno pravdníštvo nemudoma uvesti kazensko preiskavo.

o Dolenjske novice o

d Vače. Županu Zarniku smo vsi posestniki hvaležni, ker nam je tako pravično in pametno razdelil občinske ceste. Znani farovski Titus in Mrva nekaj godrnjata, pa še sama sebi ne verjameta. Potrpita naj, ker ne more biti več županov kakor eden. Potrpljenje je božja mast. Majdiča pa ne bomo šli vprašat, kaj je pravično. Majdič v poznih večernih urah pravično meri cesto na dolgost in širokost. To nam nič ne koristi. Naj nam pove Majdič, kaj se pravi delavcem zaslužek utr-

vse svoje pridelke lahko za drag denar proda. Cene zemljišč so se neprimerno zvišale, vsaka njiva, vsak kos zemlje daje ravno kmetom veliko korist. To vse seveda le vsled tujskega prometa, česar pa ti naši občani ne priznavajo. Ne rečemo, da je ravno lahko opustiti stare navade in privaditi se novim predpisom, toda čemu se človek vsemu ne privadi, ako je treba. Saj je še cerkev opustila svoje stoletne praznike in prihodnja generacija bo komaj še kaj vedela o odpravljenih praznikih. Naši kmetje bodo morali spoznati tok sedanjega časa, ki je vedno bolj umerjen na dobro človeštva. Znanost je dokazala, da je zdravje poedince v prvi meri odvisno od snage, da največ le v nesnažnosti vzklijejo boleznin in premisliti bo moral, da so polletni gostje, ki prihajajo iz mest, o tem jako dobro poučeni in da jim je javna snaga prvi pogoj za bivanje v kakem kraju. To spoznanje čedalje bolj prevladuje in treba je le zasledovati delovanje državnih oblasti, da se spozna, kako je že prišlo v kri prepričanje o neobhodni potrebi snage v zasebnem in javnem življenju. Meščanu, kulturnemu človeku, ki prihaja med nas, mora se vzbuditi stud in strah pred okužbo, ako se gnojnice in drugo nesnago vozi v slabih posodah in zastruplja zrak s svojimi duhovi. Naši kmetovalci bi morali spoznati, da to ne spada v letoviški kraj in da je to za tujski promet kvarljivo, da je pa to tudi njihova lastna škoda. Posebno občinski odborniki ne smejo nikdar pozabiti, da zastopajo letoviški kraj, kjer je na stotine ljudi popolnoma odvisnih od tujskega prometa in da je tudi v največjo korist kmetijskih posestnikov, ako se Bled bolj in bolj razvije. Pomisliti morajo, da vsa okolica, vse sosedne vasi v veliki meri žive od tujcev na Bledu. V takih slučajih se morajo navade, četudi stare, podvreči nujnim potrebam skupne koristi, posebnost če take navade ne dajejo nikomur haska. Z dobro voljo se da premagati marsikatero težkočo, in stare navade ne bodo potem v škodo razvitku tako važnega tujskega prometa. Saj se vedno dobi pot in način vpeljati novo stvar, ne da bi pri tem občutno trpeli prizadeti. Da se mora v zdravstvenih ozirih temeljito obrniti, to je brez dvoma neobhodno potrebno in vselej je bolje, ako se potrebno izvrši v sporazumu, kot če nadzorovalna oblast ukrene, če tudi kaj dobrega proti volji udeležencev. Seveda je treba ljudstvo podučiti in to naj bi storili tisti, ki imajo več ali manj človeško in božjo oblast nad ljudmi. Pa ti oblastniki nimajo zmisla za to in ne volje, ker s kulturo se vzbudi tudi zavest in neodvisnost. Tega pa ne marajo, ker bi kultura šla potem preko njih, ker ji ne morejo in ne smejo slediti. Toda Blejci so s spoznanjem v ozki dotiki in se mu polagamo vdajajo, ter bo sigurno kmalu napočil čas, bo bodo odločevali v vseh zadevah edino le ozir na gospodarski in duševni napredek poedince in skupnosti.

g Iz Črnega grabna. Naši božji namestniki, med temi je tudi Hartman v Blagovici, bi imeli učiti resnico, katero ljubi Bog sam. Kakor pa nas uči izkušnja, pa ni tako. V katekizmu se uče že otroci šest resnic, mi pa podajemo danes šest laži, ki jih je napisal dopisnik, ki ga poznamo. Te laži je prinesel »Domoljub v dveh številkah pod imenom »Iz Črnega grabna«. Te laži so: 1. Jožef Žibert iz Krajnega brda št. 16 je podpisan lastnoročno na zapisniku občinske seje v Krašnji, pri kateri se je izvolila reklamacijska komisija. Bil je ves čas pri seji in moral vedeti, kaj je podpisal. To potrdijo lahko vsi ostali odborniki. »Domoljub« to zanika. 2. Županstvo v Krašnji je imelo določen čas, t. j. od 9. do 18. novembra nabit oglas o reklamacijskem postopanju. »Domoljub« to zanika, namreč Hartman. 3. Ravnotako je bil razglas volitve nabit pravočasno in določen čas. »Domoljub« zopet zanika. 4. Helena Drole je dala pooblastilo; komu, to se lahko izvidi iz volilnih zapisnikov. »Domoljub« to taji. 5. Frančiška Korošec je prostovoljno podpisala pooblastilo, a ga naša stranka ni porabila, ker smo imeli tako 60 glasov večine. Teh pet reči se je zlagal »Domoljub« v 9. številki. V 11. številki pa je še ta laž: 6. Ni res, da je bivši suplentinjo v Blagovici nahujskal Anton Grmek, da je šla en mesec prej proč, kakor je potekel dopust sedanji učiteljici. Res pa je, da je dotična suplentinja zato šla drugam, ker ji je bila drugod zagotovljena služba do konca leta. Sedaj smo našli šest laži, pa bi jih lahko še več in vse se lahko dokažejo. Kdo naj se prime sedaj za nos ali pa za ušesa? Seveda blagoviški Hartman uči nauk Kristusov, ki je sama resnica. Uči ga že, ampak v »Domoljubu« ne najdemo nikjer resnice, temveč same laži. Krašenjskim klerikalcem, ki se tako jeze, če so v »Slov. Domu«, pa dajemo lep nauk: Ako hočete, da ne bodete ostali na laži, ne znašajte tako neumnih čenč v Blagovico. Tam je v neki hiši tovarna laži. To morate pač vedeti, da vas Hartmanova brihtnost ne bode rešila. Morebiti ga imajo v Blagovici za Boga, v Krašnji nima ta mož nobene veljave. Blagovčanom je pa treba, da svojega duhovnega pastirja malo bližje pogledajo. On samo politiko uganja in zabavlja. Tudi za policaja se vriva v Krašnjo. Ampak slabo vidi, ker ne razloči občinskih razglasov. Tudi priimke daje ljudem, kar tudi ni lepo za katoliškega duhovnika. Če pa še ne bo miroval, bomo pa nekaj lepih »štikelcev« od duhovske čednosti povedali.

o Notranjske novice o

n Logatec. (Naš župnik Valent. Remškar, naše cerkvene in občinske razmere.) Ker je naš župnik velik prijatelj »Slovenskega Doma«, bomo v več člankih opisali njegovo delovanje kot dušnega pastirja. Najprvo naj bo omenjeno, da je že dlje ča-

sa cerkev sv. Nikolaja brez organista in cerkovnika. Največ je temu gotovo krivo cerkveno predstojništvo, kateremu je vse drugo mar, kot izpolnjevanje njegovih dolžnosti. Opozarjamo gosp. župnika na »Navodilo za oskrbo cerkvenega premoženja za ljubljansko škofijo«, posebno na § 4, 6 in 8. Pred vsem mu povemo, da bode bodoči organist in cerkovnik dobil svojo postavno, šele potem konkurenčne obravnave potrjeno bero. Pri sedanjih razmerah ni noben davkoplačevalec, oziroma faran dolžan, taistemu bero plačevati. To velja tudi za Vas g. župnik, ker se mora tudi Vaša bera postavno regulirati, to pa namreč zato, ker so v zadnjem času pri posestvih nastale precejšnje izpremembe. Glede cerkovnika in organista pride v prvi vrsti v poštev, da se je svoječasno v dobrem stanju obstoječa mežnarija vsled nečuvane malomarnosti cerkvenih ključarjev porušila in na istem mestu sezidala »Dingl — dongl«, ali kakor ga Zahribovec imenujejo, »Društveni dom«. Vsled samolastnega in nepostavnega postopanja je užitek sedanjega cerkovnika znatno zmanjšan, ker ne more več rediti kravice in prašičke, kakor popreje. V tem oziru nam bo še prosta beseda pri konkurenčni obravnavi. Za danes končujemo in predno sledi nadaljevanje, prečitajte lahko to pred svojimi ovčicami.

n Dol. Logatec. Pri občinskih volitvah je zmagala večinoma klerikalna lista, tako da imajo klerikalci 15, mi pa samo 3 zastopnike. Klerikalni resnicoljubi so pisarili in brzojavili v »Slovenca« da je liberalcem odločil žreb dva mandata — drugače bi imeli samo enega. — O ti grda lažnjivost ti. — Žreb je odločeval, to je res, toda izžrebana sta bila dva klerikalna kandidata ne pa naša, kajti če bi žreb odločil za nas, bi imeli 5 zastopnikov. Sicer pa še ni izrečena zadnja beseda, ker tako gotovo, kakor gotovo je Vilar postal klerikalec, tako gotovo je tudi, da bode volitev v I. razredu razveljavljena. Seveda potem bode želeli, da se naši možje malo ganejo in da malo več delajo — potem bode zmaga v prvem razredu gotovo naša. Posnemajmo Postojno!

n Pijani zmage so bili v sredo naši miroljubni klerikalci, tako da so ob 10. uri ponoči vprizorili demonstracije pred hišo uglednega vaščana Ivan Mihevca. — Ko je prišel imenovani iz hiše pogledat, kaj to pomeni in ko je opozoril demonstrante, naj ne kalijo nočnega miru — je novo izvoljeni občinski odbornik in najnovejši klerikalni koritar Vidmar tega 70 letnega moža v svoji krščanski ljubezni vrgel na tla iz ga tiščal k tlom. — Res junaško, kaj? Drugi dan je pa seveda prinesel »Slovenec« brzojavko, da so hoteli grdi liberalci izvati pretep. — Laž laž in zopet laž to je najpogostejše sredstvo, ki se ga poslužujejo vrli katoličanje.

n Kresovi so oznanjevali širnemu svetu, da je tudi v Logatcu zmagala prižnica spovednica in laž, — da o terorizmu in korupciji ne govorimo. — Ne brigali bi se

za te kresove, ako bi ne bilo sedme božje zapovedi. — Ponosno in jesiharsko so vpili „zmaga je naša,“ zraven so pa kradli drva naprednjaku Pislerju, da so oznanjevali svetu, da gori sedma božja zapoved. — Gospodu župniku bi svetovali, da naj enkrat svojim backom v Port Arturju predava o tatvini in drugih takih lepih čednostih — uspeh zagotovljen — od novih volitev. Kurz za pretepanje, suvanje in druge enake surovosti proti starim možem, name-rava otvoriti občinski svetovalec bivši orožnik Vidmar Josip. Kako izvežban je v surovosti, je kazal zopet v nedeljo v gostilni Debeljak, kjer je brez povoda osuval Miha Gabrovška in ga zmerjal z barabo, ciganom itd. samo vsled tega, ker je Gabrovšek napredno volil. — Kdo je baraba, bode odločila sodnija in dvomimo, da bi surovemu Vidmarju mogel kaj pomagati gosp. Slavc, kateri je takoj, kakor hitro je štiri-desetletni Vidmar vrgel petinšestdesetletnega Gabrovška iz hiše, pozival navzoče pod-repnike — naj vsi rečejo in trdijo, da je Gabrovšek suval in zmerjal Vidmarja. Res krščansko vzgojo imajo naši klerikalci, gotovo največ po zaslugi vse časti vrednega gospoda župnika.

n **Javna zahvala.** Povodom zadnjih občinskih volitev je družba krščanskih mož, čukov, Bogomil in druga enaka šara priredila meni v čast podoknico s kričanjem in ploskanjem v pozni nočni uri. Ker se ne morem in nemaram vsem imenom in s o d n i j s k o zahvaliti, naj sprejmejo srčno zahvalo samo kolovodje te bande različni Mački, g. ključar Slabe s soprogo, soproga drugega cerkvenega ključarja Modica, posebno pa g. Vidmar, ki me je nežno položil na tla. Vas pozdravlja vedno hvaležni

Ivan Mihevc.

LISTEK.

gavati. Dne 27. marca je bil ves naš trg na nogah. Kaj se je zgodilo? Majdič je dal nekim potujočim brusarjem dva noža brusiti. Ko dobi noža nazaj, se začne po svoji navadi z brusarji prepirati in nazadnje se zaklene. S pomočjo orožnikov so reveži prišli do plačila. Majdiču bodo pa slavo prepevali po vsem svetu. Na evetno nedeľjo je Majdič bivšega učenca Bezgovška v cerkvi klofotal. To je storil iz maščevanja, ker je bil zaradi tega dečka že enkrat obsojen. Kaj bo neki k temu reklo sodišče? Prihodnjič na svidenje! — **Napredni kmet.**

d Iz Št. Vida na Dolenjskem. Tu pri nas imamo župnika Janeza Vidergarja, ki že precej dolgo let tu gospodari. Odkar je tu v Št. Vidu, je vse narobe. Narobe je tudi to, da je pri tamošnji soseskni cerkvi v Mal. Pečah postavil dne 1. januarja t. l. namesto mežnarja mežnarco. Prejšnji naši duhovni niso postavljali nikoli ljudi hinavskih in obrekljivih k cerkvenim službam. Ta naš Janez pa, kar je za na cesto vreči, spravi v cerkveno službo. — Gospod Janez! Vsa tamošnja soseska želi vedeti, kako je to, da je v Malih Pečah za mežnarco postavljena Reza. Menda je to službo zadobila po nje sv. devištvu? Prosimó, da nam odgovorite. Ker pa najbolj gotovo ne bomo od vas dobili odgovora, torej vam odgovorimo: Nje hčerka Lojzka zna dobro pri Jerneju v sobi ljudi čez zobe vleči, zato ste nje mater postavili za mežnarco. Pač lep tlak in snaga bo v cerkvi, kaj ne, gospod Janez?! Našemu Jernejčku kaplanu, se je že povedalo, da naj se ne vtiika v stvari, ki mu nič mar niso, in posebno v ženitnih zadevah naj ima jezik za zobmi. Ker pa le našega kaplana jeziček noče mirovati, vas bomo gosp. Jernej vprašali še to - le: Marjanca je morala biti dne 22. julija pr. l. le samo od vas spovedana in šele 23. julija ob 11. dopoldne obhajana! Samo od vas. Pač čudno je tudi to, da je ona Marjanca delala pri obhajilu razloček. Vprašamo vas, gospod Jernej, in omenjeno devico: Kako je to, da ni Polonica zjutraj ob 8. hotela biti obhajana od gosp. Antona Jakliča, c. kr. vojaškega duhovna in c. kr. svetnika? Raje je vztrajal glad, kakor pa da bi jo bil kateri drugi duhoven obhajal. Vsa cerkev, ko je videla ta prizor, se je vama smejala in rekli smo: Ta dva se pa gotovo zagledano poznata. Kaj ne, gospod Jernej?! Tudi lep pogled je okrepčevalen za dušo! Ker pa naš gospod Jernej tudi žuga nam, da kateri liberalci proti njemu nasprotuje, ga bo pustil zapisat v neko knjigo da se bo sto let o njem čitalo, da je nasprotnik duhovnov Mi Šentvidci pa pravimo, le zapišite nas magari v »črne bukve«. Mi bomo pa tudi zapisali šentvidsko duhovščino našim vnukom v njih srce tole: Za časa šefovanja gosp. Janeza Vidergarja so bili v Št. Vidu duhovni, ki so jim bile mlekarne in mlečne buše več, kot pa skrb za naše duše.

d Št. Vid na Dolenjskem. V naši fari imamo človeka, kateri ne ve, da je kralj

David rekel: »Kjer je veliko govorjenja, ne mine lahko brez greha!« On svoj prosti čas rad potratil z obrekljivim govorjenjem, in je tudi že mnogo ljudi po fari zapeljal v obrekljive govore; njegove roke so pone-snažene z obrekljivim pisanjem in sramotilnim slikanjem; večkrat se mu je že svetovalo pot v »Kanoso«, pa njemu je ljubša Sibirija. In zato je tudi on že dobil od c. kr. sodnije in od c. kr. okrajnega glavarstva in od visoke c. kr. deželne vlade žalostne pohvale in lepa darila, ki pač slabo teknejo njegovemu žepu. Pa še vedno je ta gospod tako pogumen, da gosp. izvedenca pri c. kr. ljubljanskem sodišču, kateremu je plačal 140 K, kjer sta ga pohvalila, da je dober pisatelj in tudi spreten slikar in pesnik, časti s slepoto in pijanostjo. (Priča na razpolago.) Torej človek s čudnimi lastnostmi, pa vendar opraviča najsvetejšo darritev. Bolj čudno bi bilo, izraziti se o takem človeku, če bi on ne vedel da je Kristus vsegaveden, pa si je bil vendar izbral svoje apostole, da je bil med dvanajsterimi Judež Iškarijot, torej menda mora že tudi med njegovimi nasledniki apostolov biti kateri Judež Iškarijot.

d Iz Dobropolj. (Jakličevo gospodarstvo.) Našo živinorejsko zadruo je Jaklič leta 1909. zopet v življenje obudil. Nakupil je bil dva bika; eden je veljal 900 K, drugi mlajši pa 400 K. Potni stroški so bili seveda tudi zelo veliki. Poleg tega je kupil merjasca za 600 K, kate-rega je bil privlekel grof Barbo nekje z Nemškega in kateri je tehtal takrat 70 kg. Zdaj pa računajmo dobiček od treh let. Večji bik ni nikdar služil svojemu namenu drugače, kakor da je veliko krav pokvaril in napravil ogromno škodo; mlajši pa je kmalu poginil, kar je bilo edino prav, saj ni napravil več druge škode, kajti vso tisto pasmo, katero je Jaklič tako drago plačal, je komisija deželnega odbora v Dobropoljah leta 1911. zavrгла in naš poslanec Jaklič je dobil s tem dolg nos, saj je bil sam navzoč pri premovanju in marsikatero grenko je moral preslišati od kmetov, katerim so odklanjali živino Jakličeve pasme. Kaj se pa rine v take stvari, o katerih razume toliko, kakor zajec na boben. Z merjascem tudi ni bilo nič bolje. Veljal je torej 600 K. Za hrano se je plačalo od njega na dan po 1 krono dasiravno ga je hotel gosp. Čelofiga prevzeti na dan za 40 vin. Toda Jaklič je raje plačal za 150 dni 150 K kakor pa gosp. Čelofigi 60 K. Nadalje je dal sezidati nove hleve kateri stanejo na tisoče, a nihče nima od vsega tega prav nič. In tega merjasca so tretje leto tako zdebilili, da je tehtala koža 2 kg več, kakor pa mast. In ker tako meso zaradi duha ni užitno, so ga zaklali v zadrugi doma, da bodo imeli za slovesne shode in Jakličeve kimavce, ki se bodo potem res že po duhu od daleč poznali. Te dni sem poslušal pogovor dveh kmetov, ki sta se tako - le pogovarjala: **Tone:** »Veš, zakaj zadrugi merjasec neče več skakati?« — **Janez:**

»I saj še hoditi ne bo mogel več, ne vidiš, da ga bodo uši snedle?« — **Tone:** »Praviš, da ima uši, aha, zdaj se spominjam, kje jih je moja svinja dobila. Zadnjič smo jo vodili in ker ni hotel skočiti, smo jo tam pustili. Ko smo šli pa ponjo je bila pa že vsa polna uši. Pa kakšne so bile takih še nisem videl.« — **Janez:** Seveda ne, to so zadrugne uši, v zadrugi se vse take koristne stvari strašno rede. Le Jakliča poglej, kako se redi in pa druge. Ampak dolgo tako ne bo šlo, veš, Tone, ker nazadnje morajo vse uši in podgane pojesti.« — **Tone:** »Pa vendar ne prištevaš Jakliča med škodljive živali?« — **Janez:** »Med živali ravno ne, med škodljivce pa gotovo. On nam s svojim slabim gospodarstvom vsem jako škoduje, kaj bo gospodaril drugim, ko še sebi ne zna!« — **Tone:** »O, sebi pa zna, le poglej, kakšno hišo ima, pa dijet vse polno, kaj mu je mar, ako Dobropolcem vsi biki krepajo in ako vse merjasce uši pojedó; ako kmetje ob vse pride-mo, da je le on gospod in se nam v pest smeji. In tako je tudi res. Počasi bodo vsi Dobropolci to izprevideli. Mi pa bomo povedali prihodnjič kaj več o zadrugnem gospodarstvu še posebe in končno tudi o glavnem viru Jakličevem, o takozvani materni skrinjici. Kako se tam gospodari, kako zmožen tajnik je in kako natančno se tam delajo računi.

d Občina Prečna. Prečenska fara je na dobrem glasu, ker ima res zanesljive in poštene može, posebno župni urad. Župnik je poštenjak od nog do glave, g. kaplan, ta pa vodi vedno politiko. Oh, bojim se, smili se mi ta gospod, on zna dobiti, kakor sem slišal, po tistih delih života, ko se hrbet neha, to bo za plačilo, če bo še agitiral prihodnjič. G. kaplan, svetujemo Vam, pustite naprednjake v miru, pa Vi se držite svojega posla, mi se bomo pa svojega. — Naprednjaki, prosim vas, s kimavci proč. In tudi g. župnik, Vi malo glejte na svoje farane, Vi ste preveč zvezani s posvetnim blagom. Spomnite se, da bo treba enkrat iti v krtovo deželo. Pustite faranom, naj imajo kako kronco v žepu sami; vi bi radi vse izvlekli iz njih za vašo novo cerkev, pa vendar ne bo nikoli brez dolga. Saj se boga tudi v manjši cerkvi ravnatoko lahko časti s — krščanskim življenjem.

d Toplice. V topliškem okrožju že nimajo zdravnika od jeseni. Po občinah se klatijo bolezni: pljučnica in med otroci, eni pravijo, da je difterija, drugi škarlatica, in nikogar ni, da bi kaj ukrenil. Če bi si poiskal kmet zdravnika, mu pa krava iz hleva ne bi zadostovala. Poslanci, kje ste zdaj? Če pes ali kako živinče pogine, so takoj varnostne naprave, za človeka se pa ne zmenite.

d Škocijan. Gosp. urednik, dovolite mi, da povem, kako je naš Krmežljavček »kunšten« in hudoben. Že v predzadnji številki »Slovenskega Doma« smo čitali v dopisu iz Grmelj, da hodi ta zgaga delat razdor med ondotne stanovalce. Povod k

rovanju je dobil pri snovanju grmeljske požarne brambce, in sicer vsled tega, ker je bil v odboru kot blagajnik izvoljen obče spoštovani posestnik Jerman mlajši. — Ker je pa mož naprednjak, ni bilo to Tonetu po volji in dregal je toliko časa, da so ga zaslepljeni kmetje — **odstranili**. Tako je ta petelin, ki ne zasluži boljšega, kakor da bi ga eden pošteno nabrisal s pasjim bičem, vmešal politiko v društvo, ki nikakor ni političnega značaja, ampak vsakemu, ne glede na politično prepričanje, v nesreči v pomoč in obrambo! Pa pride še bolje: v prihodnji številki »Lažiljuba« kliče božji blagoslov (!) na novo društvo in želi, da bi društvo delovalo samo v proevit in blagostanje ljudstva! Vidite hinavca v vsi nagoti? Kmalu potem pa prosi z »neznano« pisavo **tukajšnji napredni občinski odbor — podpore!** Lej, lej, Tone, kako si pa kunšten, ali ti ne smrde — liberalni groši! **Pa bi še tukaj bojkotiral naprednjake.** Gosp. Kirar, potipljite no Tone-ta malo za žep, pa bo morebiti odrinil kak stotak za brizgalno, ker je tako navdušen za proevit društva! Ako pa tega ne stori, ga pa brenite, da bo pomnil, kdaj je delal zgago med vzajemnimi Grmeljci. Na pomoč!

Škocijanski brambovec.

d Iz Škocijana. Na naslov premilostljivega gosp. knezoškofa Antona Bonaventure! Kakor čujemo, namerava gosp. knezoškof **premestiti** znana naša petelina, kaplana Komljanca in Jan. Klavžarja. Ker bi pa ta namera, uresničena, napredni stvari precej škodovala, zato gosp. škofa najvljudneje prosimo, da tega nikar ne stori, in sicer iz sledečih razlogov: Občani, kakor tudi farani sosednjih cerkva trde, kar je nepobitna resnica, da sta prejšnji kaplan Janez Florjančič in deloma tudi eksžupnik Bohinje znatno pripomogla pri spopolnitvi in utrditvi napredne ideje v prostrani naši občini. Še celo bližnje občine so imele vzgled, kam privede duhovniška politična strast in nestrpnost zaslepljene kinete, namreč k — **spregledovanju!** Ker sta Komljanec in Klavžar vredna naslednika slednjih in ako bosta oba še v naprej nadaljevala započeto delo, to je: napadanje, žaljenje poštenih, nesebičnih vzor - gospodarjev, bojkot, ki ga proglašata in uresničujeta proti vsem, ki jima slepo ne uklonijo tilnika, razdor, ki ga proizvajata ne le pri različnih humanitarnih korporacijah, ampak tudi med **družinami** itd. to delo je in bo rodilo odpor notri do uresničevanja svetopisemske prorokbe, ko se bo trdilo, da je en hlev in en pastir! Za ta del smo gosp. knezoškofu jako hvaležni, da nam pošilja take duhovne, kakor tudi g. dr. Kreku, ki jih nam vzgaja, da nam tako ti »auspildani« gospodi lajšajo delo, naše res kulturno delo tako temeljito, da bi imel smrten greh oni vestni kronist škocijanske vaške kronike, ki ne bi dal natisniti z zlatimi črkami imena: Tone Kremežljavček, Janez Klavžar, bolje »prilizenček«, »ta debeli« Janez Florjančič in

vzor-gospodar Peter Bohinjec. Bog jih živi še mnogo let in bog ne daj, da bi prva dva dobila obljubljeni »plavo pol«. —

Uskok.

d Studenec pri Krškem. »Domoljubov« dopisun ima 25 ur na dan časa, odkar mu mušica tudi ponoči da mir. Nič čuda, da je tekom 14 dni pogruntal kar tri dopise, iz katerih odseva njegova skrajna hudobnost in neolikanost. V strahu pred krtačo ni bahaški nadkmet posnažil najprej pred svojim pragom in je tudi pozabil povedati, če je že poravnal dolgove pri obrekovanih naprednih kmetih, ter komu in zakaj so zarubili pred kratkim kočijo. Dobro bi bilo, če bi se ga eden izmed »premožnih« klerikalnih backov usmilil in mu za pirhe kupil nove špegle. Mogoče bo potem vendar videl tudi bruno v svojem očesu in ne samo trohe v očesu svojega bližnjega. Če pa še to ne bo pomagalo, mu lahko umijemo oči z lepimi pravljicami, med katerimi pride na vrsto tudi poglavje o »bekselnju«. Z novimi špeglami bo mogoče videl, da raste slak tudi izven njegove fare. — Končno pa svetujemo žabi, naj ne skače čez plotove in grunte, ker bi utegnila sicer vsled velikega napenjanja počiti. Škoda bi bilo, če nam ne bi po Veliki noči zaregljala: »Prle sem priša, prle bom ša.«

Slak III.

d Raka. Zoper občinske volitve, ki so se vršile meseca septembra l. l., je bila vložena pritožba. Po petmesečnem preteku je c. kr. okrajno glavarstvo v Krškem pritožbo zavrnilo ter v prilog klerikalni stranki potrdilo občinske volitve. Dne 26. marca je bila volitev župana. To pot je bil zopet izvoljen prejšnji župan Fr. Šiško, ki je zvest pristaš klerikalne stranke. Za svetovalce so izvoljeni ravnotako pristni klerikalni in najboljši župnikovi prijatelji. Ko se je volitev občinskega starešinstva končala, so se podali klerikalni kimavci z županom na čelu v Bonovo gostilno, tam so pozno v noč slavili svojo (lahko rečemo) zadnjo zmago. Gg. Bon in Drnovšek sta nameravala zasesti županski stolček, pa jima to pot ni sponeslo, toda vseeno bosta načelovala občini onadva in še gosp. župnik, ti trije bodo imeli prvo in zadnjo besedo. Gosp. Šiško, ki je drugače dober človek, bo pa župan le na papirju.

d Raka. Naši klerikalci so bili jako presenečeni, veselje jih je obvladalo, ko so obč. volitve potrjene. Osobito pa gg. Bon in Drnovšek, ker ta dva jako nerada kažeta svojo pravo barvo pri volitvah. Gosp. Drnovšek in g. Bon sta si iskrena prijatelja, oba bi pa rada županovala, toda nista si upala drug drugemu nasprotovati. Z g. Drnovškom niso ljudje zadovoljni, še celo med klerikalnimi odborniki nima veliko vpliva in veljave, zato ga tudi niso volili. Volitev župana se je vršila 26. m. m. Izvoljen je bil enoglasno g. Vinko Bon, dobil je namreč samo en glas in še tega mu je dal napredni odbornik Š., ker mu je svo-

ječasno obljubil, da ga bo volil, zato je tudi obljubo izpolnil. Tudi klerikalci so mu obljubovali, (dokler so njegovo vino pili), da ga bodo volili, a nazadnje so mu hrbet pokazali. G. župnik pravijo, da tudi oni ne marajo Bona, res se nam skoro smili ta človek. Opetovano je že naglašal g. Bon in se hvalil, da imajo njega vsepovsod radi in ga čislajo. Tu se dovolj jasno vidi, kako veljavo ima med ljudstvom, kajti še celo njegovi lastni klerikalni pristaši ga zapuščajo, ter mu ne zaupajo občine, ker vedo vsi, da bi g. Bon občino zabarantal.

d Raka. Imel sem v zadnjem času priliko občevati z ljudmi v sosedni krški občini. Pogovor je mnogokrat nanesel tudi na politično stran. Semtertja smo govorili tudi o raških klerikalcih. Marsikateri je še do sedaj uverjen, da sta tukajšnja gospoda Ban in Drnovšek velika naprednjaka. Kdor bo še nadalje mislil, ali celo trdil, da je gosp. Bon mož naprednega značaja, ti isti naj pride, kadar bodo še na Raki kakšne volitve, kjer se bo vsak lahko prepričal, kam ta človek spada. Tudi mi rečemo, da sta zgoraj imenovana velika naprednjaka, ako prideta med napredno misleče ljudi, toda volita in agitirata pa pri vsakih volitvah vedno le za klerikalno stranko, pa pravita, da ne zastonj.

Nekdo pa ne - tajnik.

Gorenjske novice

g Iz Škofje Loke. V zadnji številki »Slov. Doma« smo pomotoma izpustili nekaj besed v 10. vrsti. Dotični stavek se ima pravilno glasiti: »Delajo namreč tako-le: 24 ur se dela, 6 ur pa je za počitek in zopet se 9 ur dela, 9 ur pa je za počitek itd.« Naj si vsak čitatelj to sam popravi.

g Prostovoljno gasilno društvo v Begunjah priredi velikonočni ponedeljek dne 8. aprila t. l. v Gasilnem domu predstavo: »Domen«. Narodna igra s petjem v petih dejanjih. Začetek ob 4. popoldne. Vstopnina: Sedeži od I. do III. vrste 1 K; od IV. do VII. vrste 80 vin.; stojišča 40 vinarjev. — Gostje dobrodošli!

g Z Bleda. Pri zadnji občinski seji se je zopet pokazalo, kako malo še razumejo naši kmetijski odborniki pomen tujskega prometa. Na vrsto je prišel sanitarni policijski red in je seveda z glasovi kmetijskih zastopnikov propadel. Ako višja oblast ne bo z lastno močjo posegla vmes, razlivala se bo še nadalje gnojnica po cestnih jarkih in ob času najživahnjejše promenade je bodo vozili v izsušenih sodih. Po našem Bledu, priznanem letovišču se bo razširjal smrad, po cestah se bo sladila gnojnica in kupi gnoja bodo raztreseni ležali vsepovsod. Naši kmetijski odborniki ne upoštevajo prav nič dejstva, da je Bled letovišče in da ima kot tak paziti na svoj značaj. To je vendar čisto jasno, da ima kmetijski posestnik od tujskega prometa ravno toliko, če ne več dobička kot obrtnik, gotovo več, ker on ima zemljo, ki vedno v ceni rase in

Tehnika

Avstrijska petrolejska veleobrt.

Petrolej se dobiva v naravi na ta način, da se navrtajo v zemljo luknje nad žilami, in iz teh teče ven surovina. Iz te se dobiva v petrolejskih rafinerijah petrolej, bencin itd. Pri nas imamo petrolejske vrelce v Galiciji. L. 1910. se je dobilo tam 176.258 »vodnjakov« po 10.000 kg, l. 1911 pa le kakih 140.000 vodnjakov. Vsled tega je tudi poskočila cena na mestu v Borislavi od 2-9 kron na 4 K za 100 kg. V Tustemovicah se je ustanovilo samo letos pet novih angleških petrolejskih družb.

Zelo napreduje poraba težkih bencinov n. pr. po tovarnah za lake, tiskarnah itd. Ravnotako poraba bencina za avtomobile. Ta dobi počasi takšno važnost, — kot premog za sedanje parne stroje, — za motorje, čim bolj se bo širila raba bencin-motorjev in avtomobilov. Kako se širijo avtomobili, spričuje to, da je bilo l. 1909. na Nemškem že 50.000, v Ameriki pa 127.300 avtomobilov.

Zadnje leto je v tehničnem oziru prineslo na polju petrolejske veleobrti nekaj važnega napredka, n. pr.:

1. pridelovanje gazolina iz podzemskih plinov; tudi pri nas so že nekoč znane gazolinove svetilke mesto petrolejk;

2. pridelovanje plina - vodika za zrakoplovstvo iz proizvodov podzemskega olja;

3. gradnja ladij z nosnostjo 7—15.000 ton (à 1000 kg), katerih ne ženo parni stroji, temveč motorji na olje;

4. novi stroji za asfaltiranje ulic.

Vse te iznajdbe pomenijo zvišano porabo podzemskih olj, torej zvišanje narodnogospodarskega pomena teh surovin, pridobivanih v naši državi. Radi naraščanja te važnosti morajo ljudski poslanci skrbeti, da država petrolejske vrelce pravočasno podržavi, da jih ne bo tuji kapital izkoriščal in dražil.

Razno

* **Zaprli milijonar.** Na Ruskem so zaprli milijonarja Herovega, ker je na sumu, da je najel morilce in jim dal umoriti lastnega sina. Sin je hotel namreč doseči, da bi bil prišel zapravljeni oče pod kurotelo. Zapravljal je tako, da je denar kar z obema rokama razsipal. Preiskava je dokazala, da je imel milijonar še 12 so-krivcev, katere so vse zaprli. Tak človek ne more biti pri zdravi pameti. Vidimo, kakšna nesreča je veliko premoženje, če si s pomočjo denarja človek s pijačo zastrupi kri, da ni več pameten.

* **Koliko ostane ljudem v glavi krščanskega nauka.** Kako malo si ljudje odnesejo tega v življenje, in kako malo se seve morejo tudi po njem ravnati, izpričuje tale poskus. Na Danskem, kjer je klerikalizem precej v cvetju, dajejo za poskušnjo ljudske izobrazbe vojaškim rekrutom pri nastopu službe razna lahko vprašanja. Med drugim so jim stavili vprašanje: »Kdo je živel preje, Mojzes ali Kristus?« Izprašujoči častniki so konstatirali, da 95% vojakov na to vprašanje sploh ni znalo odgovoriti.

Listnica uredništva.

Dopisnikom: Nekaj dopisov smo morali odložiti, ni šlo drugače!

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

2 posestvi

eno **na Stajerskem** blizu Save zraven farne cerkve, in drugo **na Kranjskem** blizu Št. Janža

ste cenó na prodaj.

Pri enem posestvu se ima lahko trgovino in gostilno ter več živine. — Vse podrobno pove **Janez Strnad, Brunek p. Št. Janž, Dolenjsko.** 22

Krasota mojih čevljev je

kavčukov podpetnik
Stanovitno, elegantno, higienično.

Žrčne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	80	2	—
1 " " " II. " . . .	1	60	1	80
1 " " " III. " . . .	0	—	1	70
1 " telečjega mesa . . .	1	60	1	80
1 " prašičjega mesa (svežega) . . .	1	60	2	40
1 " " " (prekajenega) . . .	1	90	2	40
1 " koštrunovega mesa . . .	1	50	1	60
1 " jagnjetovega mesa . . .	0	—	0	—
1 " kozličevega mesa . . .	2	—	2	20
1 kg masla . . .	2	50	2	60
1 " masla surovega . . .	2	40	2	50
1 " masti prašičje . . .	2	12	2	16
1 " slanine (špeha) sveže . . .	1	64	1	92
1 " slanine prekajene . . .	1	92	2	—
1 " sala . . .	1	92	2	—
1 " surov. margarinskega masla . . .	—	—	0	—
1 " kuhan. margarinskega masla . . .	2	—	2	10
1 jajce . . .	—	6	—	7
1 / mleka . . .	—	24	—	26
1 " " posnetega . . .	—	08	—	10
1 " smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 " " kisle . . .	—	80	0	90
1 kg medu . . .	1	20	1	40
1 " čajnega surovega masla . . .	3	27	3	60
1 piščanec . . .	1	50	1	60
1 golob . . .	—	54	—	60
1 raca . . .	2	40	2	60
1 gos . . .	6	50	7	—
1 kapun . . .	4	—	4	20
1 puran . . .	7	—	7	50
100 kg pšenične moke št 0 . . .	37	—	—	—
100 " " " " 1 . . .	36	70	—	—
100 " " " " 2 . . .	36	40	—	—
100 " " " " 3 . . .	35	80	—	—
100 " " " " 4 . . .	34	80	—	—
100 " " " " 5 . . .	34	—	—	—
100 " " " " 6 . . .	33	40	—	—
100 " " " " 7 . . .	30	50	—	—
100 " " " " 8 . . .	20	40	—	—
100 " koruzne moke . . .	27	50	—	—
100 " ajdove moke . . . I. . .	48	—	—	—
100 " ajdove moke . . . II. . .	45	—	—	—
100 " ržene moke . . .	34	—	—	—
1 / fižola . . .	—	28	—	40
1 " graha . . .	—	40	—	44
1 " leče . . .	—	36	—	38
1 " kaše . . .	—	24	—	26
1 " ričeta . . .	—	20	—	22
100 kg pšenice . . .	23	—	—	—
100 " rži . . .	20	—	—	—
100 " ječmena . . .	19	50	—	—
100 " ovsa . . .	20	—	—	—
100 " ajde . . .	22	—	—	—
100 " prosa belega . . .	19	00	—	—
100 " " navadnega . . .	—	—	—	—
100 " koruze . . .	20	80	—	—
100 " činkvanta . . .	22	—	—	—
100 " krompirja . . .	9	50	10	—
Lesni trg				
Cena trdemu lesu 9:50 do 10 K.				
Cena mehkeemu les 8 do 8:50 K.				
Trg za seno slamo. in s'eljo.				
Na trgu je bilo				
voz sena . . .	5	50	6	—
" slame . . .	5	00	5	50
" stelje . . .	2	00	2	10
" detelja . . .	6	50	7	—

SAMO 6 DNI!

z brzoparniki Francoske družbe. Edina najkrajša vožnja čez

HAVRE NEW-YORK

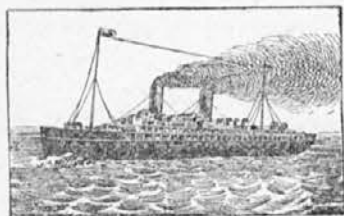
Veljavni vozni listek za vse razrede franc. linije dobiš le pri

ED. ŠMARD

oblastveno potrjena pisarna
Ljubljana, Dunajska cesta 18
nasproti gostilni „pri Figovu“.

Vozni listek za Ameriko in nazaj v staro domovino, po najnižji ceni. Izdaja voznih listkov po vseh železnicah, prirejanje zabavnih vlakov.

Vsa pojasnila istotam radovoljno in brezplačno.

brzoparniki

»La Provence«, »La Savoie«,
»La Lorraine«, »La Toureine«,
»Rochambe au«, »Le Chicago«.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 30. marca 1912.

Gradec: 49, 38, 48, 1, 37.

Dunaj: 37, 38, 9, 35, 36.

Dvignjene v sredo, dne 3. aprila 1912.

Brno: 90, 24, 19, 80, 2.

Priporočamo našim

gospodinjam iz EDINE slovenske tovarne v Ljubljani.

Kolinsko cikorijo

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šteč. 2., lastna hiša.

Obrestuje vloge na knjižice s 4 1/2 %, v tekočem računu najugodnejše. Z ozirom na svoj polnovplačani delniški kapital 8.000.000 kron in 800.000 kron rezervnih fondov ponuja največjo varnost za ves tuji denar. Promet na leto čez 1000 millionov kron. Preskrbuje vse denarne zadeve najkulantneje.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.